כי מלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים

הַמַּאֲמָר
הַשְׁבוּעִי

בכל דור ודור

אדמו"ר הריי"צ

שבוע פרשת שמות

לקבלת המאמר השבועי במייל, שלח מייל ל –
122333ako@gmail.com

להארות, תרומות, יצירת קשר והשגת חוברות
054-7341337

דַּמַּאֲמָר
הַשְּׁבוּעִי

בכל דור ודור

אדמו"ר הריי"צ

שבוע פרשת שמות

צוות המאמר השבועי:

חברי המערכת: מנחם מענדל רוזנצויג, אחיה מרקוביץ׳ ואביעד בר לוי.

כותבים: אשחר שפירא, אליוסף גל, יוסף ברוך שטקל ושהם כרמי.

הגהה ועריכה לשונית: ישראל מאיר אופן, לוי יצחק וינגורט, הלל הנדלר ועפר בן יעקב.

עיצוב ועימוד: איתמר סלע ואליה חי אופן.

הו״ל: שילה קליין ואהרן רוזנצויג.

הפקה: שלם נחמן הראל.

בע"ה

השבוע, אנו זוכים בס"ד להתחיל את **ימי השובבי"ם** הקדושים והמאירים, בהם אנו קוראים בתורה על גלות מצרים והיציאה ממנה לחרות, מתוך הניסים והנפלאות שחולל ה' בארץ מצרים.

האר"י הקדוש ובעקבותיו גדולי ומאורי החסידות זי"ע מלמדים אותנו שיש קשר וחיבור עמוק ומפליא בין התורה שאנו לומדים ובמיוחד **בפרשיות השבוע הנקראות בכלל-ישראל** לבין החיים והעבודת ה' הפרטית שלנו. ממילא העניין שאנו עוסקים בו בפרשת השבוע (-וכמובן ברובד מסוים כל לימוד תורה שאנו לומדים ונפגשים איתו בכלל) יש בו בהשגחה פרטית השלכה ולימוד פשוט שאנו יכולים לקחת ממנו 'עצה ותושיה' לחיים שלנו.

למעשה הקשר הזה פועל גם בכיוון ההפוך. פרשיות השבוע שאנו קוראים ולומדים, הם כעין 'קריאת כיוון', מראה והכוונה מיוחדת, לתהליך הפנימי שקורה באותו זמן בעולם בכלל ובתוך כל אחד מאתנו בפרט. ובלשונו של אדמוה"ז, נדרש מאתנו "**לחיות עם הזמן**".

זוהי המהות הפנימית של ימי השובבי"ם ,בהם אנו עוסקים בתיקון הנפש ויציאתה מהגלות והסיגים שעוטפים אותה. משום שראשיתם ושורשם של הסיגים היא **גלות מצרים והיציאה ממנה** שעליה אנחנו קוראים בשבועות אלו שהיא שורש וראש לכל הגליות וממילא גם לגאולות, ובמיוחד לגאולה השלימה והאחרונה שתהיה במהרה.

לכבוד ימי השובבי"ם והלימוד על גלות מצרים, החלטנו ללמוד מאמר בהיר ומיוחד **שנכתב ע"י הרבי הריי"צ** נ"ע: **ד"ה "בכל דור ודור" תש"ה**, מתוך 'ספר המאמרים אידיש', שנכתב במקור עבור העיתון "הקריאה הקדושה" - שהריי"צ דחף להוציא בין השנים תש"א-תש"ה, ומכיוון שכך המאמר בהיר מאוד וקולע אל המטרה אף יותר משאר מאמרי הריי"צ הידועים בבהירותם ומתיקותם. (מסיבה זו הבאנו את פרקי המאמר בשלימותם ורק בסוף כל פרק כתבנו את הביאור)

בברכה ובתפילה לתשובה, טהרה וממילא גאולה שלימה בקרוב,
המערכת.

בכל דור ודור

אדמו"ר הריי"צ

מבואר

א.

"בכל דור ודור חייב אדם לראות את עצמו כאלו הוא יצא ממצרים, שנאמר והגדת לבנך ביום ההוא לאמר בעבור זה עשה ה' לי בצאתי ממצרים".

בכל זמן שיהיה, ובכל דור שיהיה, על כל יהודי לחוש ש"עשה ה' לי בצאתי ממצרים", כי באמת ענין הגלות והגאולה הוא ענין רוחני.

אף שגלות מצרים היא הגלות הראשונה, וגאולת מצרים היא הגאולה הראשונה, הרי גלות וגאולת מצרים הן הוכחה לשאר הגלויות והגאולות. עד כדי כך שעל הגאולה הנוכחית, האחרונה והנצחית, העתידה לבוא על ידי משיח צדקנו, כתוב "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות", כי כל ענין הגלות והגאולה הוא ענין רוחני.

יעקב אבינו לא הלך למצרים ברצונו, ולא בכוחותיהם יצאו בני ישראל ממצרים. ה' ברוך־הוא הביא את יעקב אבינו עם שבעים הנפשות שלו למצרים על ידי מכירת יוסף, וה' ברוך־הוא, על־ידי משה רבינו, הוציא את בני ישראל ממצרים. כך גם בגלות הנוכחית, האחרונה, ובגאולה האחרונה והנצחית העתידה לבוא:

בני ישראל בדורו של רבי יוחנן בן־זכאי לא הלכו מארץ ישראל לארצות הגלות ברצונם, ובני ישראל לא יכנסו לארץ ישראל בכוחם.

ה' ברוך־הוא, שבגלל מעשי חטאים מסוימים העניש אותנו וגירש אותנו מארץ אבותינו - כאשר נעשה תשובה באמת, הוא ישלח לנו את הגואל צדק שיגאל אותנו מכל ארצות הגלות ויביא את כל בני ישראל לארץ ישראל.

בכוחות האישיים לא עושים דבר, כי ענין הגלות והגאולה הוא סדר שמימי. הגלות אינה ענין של רצון. בין אם רוצים ובין אם לא רוצים, שום דבר לא עוזר ומוכרחים לקבל את עונש הגלות.

גם ענין הגאולה אינו ענין של כוח, אי אפשר לקחת אותו בכוחות האישיים, כמו שכתוב "לא בחיל ולא בכוח, כי אם ברוחי אמר ה' צבאות". לא על ידי אנשים רבים וכוח חזק יבנה המקדש בארץ ישראל, אלא ברצון האלקי.

גלות וגאולה הם סדר רוחני, והעם הנבחר מוכרח לבצע את הרצון האלקי בכל ארצות הגלות על־ידי קיום תורה, מצוות ותשובה, שאז ה' ברוך־הוא ימלא את הבטחותיו לגאולה על־ידי משיח צדקנו.

כשם שבגלות מצרים, ה' שלח את משה רבינו, הגואל הראשון, לבצע את גאולת מצרים, על־ידי זעקת התשובה של עם ישראל - כמו שכתוב "ונצעק אל ה' וגו'" - כך גם עתה, על־ידי זעקת תשובה, ה' ברוך־הוא ישלח את הגואל־צדק.

כל ענין הגלות והגאולה הוא ענין רוחני שבני ישראל צריכים לבצע בעולם, כמאמר רז"ל שתכלית הגלות היא כדי שיתוספו גרים בישראל.

בני ישראל צריכים לברר את ניצוצות הקדושה, ובירורי הניצוצות הם על־ידי העבודה הפרטית של כל יהודי בפרט, כי לכל יהודי יש שליחות - נשמתית שעליו לבצע בעולם.

זוהי המשמעות ש"בכל דור ודור חייב אדם לראות את עצמו כאלו הוא יצא ממצרים". יציאת מצרים בגשמיות תלויה ביציאת מצרים הרוחנית.

על גלות מצרים כתוב "ויעבידו מצרים את בני ישראל בפרך". המילה "בפרך" מתפרשת בגמרא בשני פירושים:

רבי אליעזר מפרש "בפרך" - "בפה רך" - בדיבור עדין, כמו שכתוב במדרש איך פרעה מלך מצרים רימה את בני ישראל. הוא דיבר אל בני ישראל דיבורים טובים כדי לברר כמה לבנים ניתן לייצר במאמץ הגדול ביותר, ואז הוא הכריח את בני ישראל לעבד כזו כמות של לבנים בכל יום ויום. זו הכוונה ש"הפה רך" גרם ל"בפרך".

רבי שמואל בר נחמני אומר "בפרך" - שפרעה שבר את בני ישראל בגשמיות וברוחניות, וזהו שכתוב "ולא שמעו אל משה מקוצר רוח ומעבודה קשה".

בני ישראל בגלות מצרים, וכך גם בגלות האחרונה, שבורים כל כך בגשמיות וממורמרים ברוחניות עד שאינם מקבלים נחמה.

חז"ל לומדים מהפסוק "והגדת לבנך וכו'", ש"בכל דור ודור חייב אדם לראות את עצמו כאלו הוא יצא ממצרים". היכולת של כל אחד מאתנו לראות את עצמו בכל יום ממש כאילו הוא יצא ממצרים, נובעת מכך שעיקר גלות מצרים והגאולה ממנה היא עניין רוחני ופנימי, ולכן כל אחד מאתנו יכול לחוש שהוא עכשיו ממש יצא ממצרים.

הגלות האחרונה והגאולה העתידה שאנו מצפים אליה, קשורה ומקבילה לגלות וגאולת מצרים, ואף מבואר שהיא תתרחש בדומה ממש לגאולת מצרים, ובלשון הפסוק "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות".

מכאן ניתן להסיק שעיקר הגלות שאנו נמצאים בה, היא גלות רוחנית. כלומר, עיקרה והסיבה הגורמת שלה היא ההתרחקות שלנו מה', שגרמה לה' להגלות אותנו; ולכן גם מה שיביא ויגרום לה' לגאול אותנו היא השיבה שלנו אל 'חיק' אבינו מלכנו האוהבנו ומחכה לנו תמיד.

ההתבוננות הזו מגלה לנו שכך גם התחילה גלות מצרים: יעקב אבינו הוצרך (שלא ברצונו) לרדת למצרים, ממש כמו שגלינו לבין האומות ובית המקדש חרב שלא ברצוננו; וכך גם השיבה והגאולה השלימה היא כגאולת מצרים בכך שהיא לא תלויה בנו ולא בידינו. הגאולה השלימה תקרה רק כשה' יחליט (כמובן

כ'הענות' לתשובה שלנו אליו וההתאמצות שלנו במצוות ומעשים טובים) לגאול אותנו ולומר לצרותינו די, אז נזכה לעלות בהר ה' ולקום במקום קודשו.

אלא שברור שיש מטרה וכוונה שבשבילה אנו בגלות. המטרה היא התבררות ניצוצות הקדושה ש'מפוזרים' בעולם, ובאופן דומה בלשון חז"ל: "שיתווספו גרים בישראל".

האופן שבו אנו מעלים את הניצוצות ומתקנים את העולם כולו, הוא ע"י העבודה-השליחות המיוחדת של כל אחד מאתנו בעבודת ה' הפרטית שלו, בה הוא מגלה בתוכו (ובסביבתו) את ה', ועובד אותו בתשובה ומעשים טובים ובכל המעשים שמגלים את ה' ומאירים את אותנו ואת העולם באורו.

במילים אחרות: אנחנו צריכים לעשות 'כל שביכולתנו ע"מ להביא משיח', בכל הדרכים ש'מכינות את הקרקע' לגאולה בין אם זה חזרה בתשובה שלנו, מבצעים עם יהודים אחרים או התעסקות בבניין ארצנו הקדושה ע"פ הדרכתם של רבותינו; אבל בסופו של דבר הגאולה השלימה היא עניין רוחני ואלוקי, ולכן היא תלויה ועומדת באופן מוחלט בידיו של ה'.

דבר נוסף שנלמד שההקבלה בין הגאולה האחרונה לגאולת מצרים - הוא מה שנאמר על השעבוד במצרים שהיה ב"פרך".

בגמרא מבואר שיש שתי משמעיות ל"פרך": א. מלשון 'פה רך' - כלומר, שפרעה התחיל את השעבוד ב'דיבורים רכים' שמשכו את בני ישראל לעבוד איתו, עד שהם השתעבדו אליו לגמרי; ב. שפרעה 'שבר' את עם ישראל בעבודה הקשה, עד שלא שמעו אל משה שבישר להם על הגאולה.

הפירוש השני ממש קולע לגלות שלנו: אנשים מרוב ייאוש ושקיעות במצבם, לא מוכנים לשמוע ולהקשיב לכך שהגאולה ממשמשת ובאה.

> קיצור: מבאר שכל יהודי בכל דור ובכל עת צריך לחוש כאילו הוא עצמו יצא מגלות מצרים. גלות וגאולת מצרים מהוות הוכחה לכל הגלויות והגאולות שהן סדר שמימי־רוחני. הגלות אינה ברצון האישי, זהו עונש, והגאולה אינה בכוח האישי. הגלות האחרונה המרה היא עונש, ועל־ידי תשובה ה' ברוך־הוא ישלח את הגואל־צדק. כוונת הגלות היא שיבררו את ניצוצות הקדושה. המרירות מהגלות מפריעה לנחמת הגאולה.

ב.

להבין את ענין הגלות והגאולה בעבודה הרוחנית:

כל הגלויות נקראות בשם מצרים, כי מצרים פירושו מיצר וגבול.

כתוב "וייצר ה' אלקים את האדם וגו'" - "וייצר בשני יו"דים, בתרין יצרין, ביצר טוב וביצר הרע".

היצר הטוב לוקח את מזונו הרוחני מהנפש האלקית, והיצר הרע לוקח את מזונו מהנפש הטבעית, שהיא הנפש הבהמית.

הנפש הבהמית, עם התאוות והמושגים הבהמיים שלה בעניני העולם, מצירה ומגבילה את הנפש האלקית ומאפילה עליה, היא מְגַשמת את מושגי הנפש האלקית.

כאשר הנפש האלקית מתלבשת בנפש הבהמית כדי לבאר לה הבנה אלקית, אזי הנפש הבהמית מתגברת ומקיפה את הנפש האלקית מכל צד, עד אשר הנפש האלקית - שהיא שכלית בעצם מהותה ומי שהוא שכלי בעצם מהותו יש לו היקף שכלי רחב ועמידה תקיפה, אבל על־ידי ההגבלות הקשות והגסות של הנפש הבהמית, הנפש האלקית - נעשית מוגבלת וקטנה, ואפילו כאשר היא מתבוננת ברעיון בהבנה אלקית, ההבנה לא משפיעה על הנפש האלקית לתת לה כוח לצאת ממיצר הנפש הבהמית כדי לעשות אחת משתי עבודות ה', עבודה של אתכפיא או עבודה של אתהפכא, כי התכונות הגופניות המולדות שלה טרם התעדנו, והגסות הגופנית מפריעה להשפעה של ההבנה האלקית שהנפש האלקית מתבוננת - שלא תכנס בפנימיות.

כמאמר הידוע "גנבא אפום מחתרתא רחמנא קריא" - כאשר גנב עומד על סף הפתח שהוא חתר, הוא מבקש שה' יצליחו במלאכת הגניבה. הוא מאמין בה' ובהשגחה הפרטית האלקית, שה' הוא המפרנס את כל הברואים, והגנב מאמין שה' יכול לגרום לו לאושר או להיפך, אבל האמונה שהוא מאמין בה' ובהשגחה פרטית, לא משפיעה עליו, והוא עושה דבר שהוא היפך רצון הבורא ברוך־הוא, כי היצר הרע של הגניבה מחשיך על הבנת האמונה.

כן הוא לגבי ההבנה האלקית של הנפש האלקית, הנעשית מואפלת ומוגבלת על־ידי הנפש הבהמית, ואין לה את ההשפעה שצריכה להיות לה:

לאמיתו של דבר, השכל מוכרח לפעול עידון גופני מסוים. תכונות גופניות באות לידי ביטוי על־ידי המידות, כפי שאנו רואים במוחש שמי שהתכונות הגופניות שלו עדינות, מידותיו עדינות, ומי שהתכונות הגופניות שלו גסות, גם מידותיו גסות ולעיתים גם מושחתות.

בדרך כלל, עידון המידות הוא על־ידי השכל, כמו שכתוב "לפי שכלו יהולל איש". יופי מידותיו של אדם הוא בהתאם להבנתו. הנהגת המידות, בעדינות או בגסות, בטוב או ברע, היא לפי השכל שהאדם רוכש, כפי שאנו רואים שילד, ששכלו קטן, תשוקתו היא לדברים קטנים. אדם מבוגר משתוקק לדברים יותר גדולים, כי שכלו גדול יותר.

כך גם אצל אנשים מבוגרים, ככל שהוא יותר בר־דעת, הוא יותר עדין בתפיסותיו ובמידותיו, כי השכל הוא האור שמאיר את המידות. השכל גורם לשים לב איזו מידה טובה, ומבאר שצריך לרצות מידה זו, והשכל מלמד איך ליישם את המידה הטובה. על דרך זה השכל גורם לשים לב איזו מידה רעה ומבאר שמוכרחים להכרית אותה.

השכל מלמד לא רק להרפא ממידות רעות, אלא גם איך אפשר להחליף מידה רעה למידה טובה. אדם בעל מהות רוצה שמידותיו תהיינה טובות, ואינו רוצה בשום אופן שתהיינה לו מידות רעות. האדם כאדם שונא שקר, גאוה, קנאה, רכילות, לשון הרע וכדומה, ומשתוקק למידות טובות, אבל דברים שונים, כמו תכונות גופניות וכן סביבה רעה, משפיעים על האדם מאוד לרעה, הם מחזקים את המידות הרעות ומחלישים את התשוקה האנושית המעודנת למידות טובות. לכן השכל נקרא אור, כי הוא מאיר את המידות.

זהו ענין הגלות והגאולה בעבודה. הנפש הבהמית היא גלות המגבילה אפילו את הנפש האלקית, וכאשר הנפש האלקית מעדנת את הנפש הטבעית זוהי גאולה.

כאמור, עיקר הגלות והגאולה הם ב'עבודה' וברוחניות. וצריך להבין מהי אותה גלות רוחנית:

קודם כל, חשוב לזכור שהשורש של כל הגליות היא גלות מצרים ועל שמה נקראות כל הגליות. מצרים - מלשון מיצר וגבול שמצמצם ומגביל אותנו בתוכו.

לאחר ההקדמה הכללית נחזור אלינו-לאדם. ההבחנה הבסיסית ביותר בנוגע לאדם היא שלכל אדם יש שתי נפשות. הנפש האלוקית שממנה נמשך היצר הטוב והנפש הבהמית שממנה נמשך היצר הטוב.

הנפש האלקית היא 'חלק אלוק ממעל ממש', שירד למטה להתלבש בגוף יחד עם הנפש הבהמית ו'בא-כוחה' היצר הרע - על־מנת לעלות ולברר אותו, על־ידי שיאיר ויכניס בנפש הבהמית והגוף, את ההכרה בה' וממילא את ההכרח בעבודתו..

אלא שהירידה של הנפש האלקית להתעסקות ב'כלים' של הנפש הבהמית והגוף, 'מגביל' וכביכול מקטין את הנפש האלקית בתוך ה'מיצרים וההגבלות' של הגוף, הבהמיות והחומרויות; הגבלה זו ניכרת במיוחד בכך שאמנם הנפש האלוקית מצליחה 'להחדיר' לנפש הבהמית את ההכרה והאמונה במציאות ה', אבל בפועל ההכרה והאמונה הזאת נשארת 'קרה' ולא 'מתממשת' עד כדי עמידה איתנה כנגד הניסיונות והדברים שבהם האדם צריך לעמוד כ'חומה בצורה'.כמו כן האמונה וההכרה הזו לא מתממשת עד כדי מעשים טובים ומצוות בפועל, למרות שבאמת ברור לאדם שזו האמת.

בחז"ל מצב זה מתואר יפה: "גנבא אפום מחתרתא רחמנא קריא"-(גנב על פי המחתרת קורא לקב"ה) גם גנב "אפום מחתרתא" כשבא לגנוב ומפחד שיגלוהו כשהוא 'מתגנב' מהמחבוא והמחתרת, "רחמנא קריא" - הוא קורא ומתפלל לה' שלא ייתפס... מה נסגר איתך? אתה מאמין בה', למה אתה גונב? יתר על כן, אתה מכניס את האמונה בה' וביכולתו בתוך עשיית היפך רצונו! אלא שזה בעצם מה שקורה לכל אחד מאיתנו כל הזמן. אנחנו מאמינים בה', אבל עדיין זה לא חודר לנו מספיק ללב עד כדי כך שמעשינו מחשבותינו ודיבורינו מנוהלים על פי רצונו, לכן יכול להיות ש"גנבא אפום מחתרתא רחמנא קריא". הדרך שלנו להינצל מהמצב הזה ולהפוך את הקערה על פיה, כך שבמקום שהנפש הבהמית היא זו ש'תשלוט' במצב, דווקא הנפש האלקית היא זו שתוביל ואף תברר ו'תעדן' את המידות והנפש הבהמית, היא להשתמש בשכל.

בעצם, אנחנו בנויים ו'מתוכנתים' כך שהשכל הוא זה שמוביל ו'מושך' את המידות והרצונות הפשוטים והמוטבעים בנו. רואים את זה בצורה פשוטה אצל ילדים שבגלל שאין להם הרבה דעת אין להם הבנה מהם התענוגים והדברים שבאמת שווים ומוצלחים, לכן הם נמשכים ומשתוקקים לדברים ילדותיים ופשוטים. לעומת זאת, מבוגר שיש לו יותר דעת (בדר"כ) לא יתעסק ויעשה שטויות של ילדים ואם כן סביר להניח שהוא יהיה ללעג וקלס... אם ניקח

ונשתמש בזה 'לטובתנו', ה'כלי' הייחודי והאופייני לנפש האלקית - הוא השכל. מקום משכנה של הנפש האלקית הוא בעיקר במוח, מה שמלמד אותנו שהיכולת של הנפש האלקית 'לעדן' ולברר את המידות והבהמיות נמצאת בשכל. ממילא, אם יונח לנו בפשטות בשכל שה' ורצונו זה הדבר הכי יקר ומענג - ממילא גם המידות שלנו ירצו את ה' ורצונו.

יותר מכך, השכל ביכולתו 'לנתח' כל מידה, הרגשה ורצון בתוכנו ולהחליט האם הוא טוב, ואם הוא לא טוב - באפשרותו להפוך את גוף המידה הרעה לטובה.

האמת היא שכל אדם באמת מרגיש בתוכו שהוא אינו מעוניין במידות הרעות, וברור לו שהם גרועות; אלא שהסביבה וההרגל עושים את שלהם וגורמים לנו לפעמים להשתקע ואף לרצות במידות הרעות, כאן בדיוק השכל נכנס לתמונה.

השכל הוא כמו 'אור' שמאיר לנו את המציאות בה אנו חיים. השכל גם גורם לנו לראות את המידות שלנו ואת המצב האמיתי שלנו במבט אובייקטיבי כביכול, ללא הנגיעות שיש לנו מהרגילות ההנאה הרגעית וקלקול המידות שלנו. השכל נותן לנו יכולת שליטה ובירור מה אנחנו רוצים מעצמנו באמת, ומה הכיוון שאליו אנו רוצים להימשך בטבעיות.

כשאין את השליטה של השכל זוהי הגלות הרוחנית. אנחנו שקועים ומוגבלים בתוך גבולות ומיצרי הנפש הבהמית, הם 'כובלים' את הנפש האלקית שלנו בתוך הנפש הבהמית; וכשהנפש האלקית מצליחה 'להשתחרר' מהמגבלות הגופניות והבהמיות ואף 'לעדן', 'למשוך' ולברר את הנפש הבהמית והמידות זוהי הגאולה הרוחנית השלימה. גאולת הנפש הפרטית שודאי תמשוך אחריה את הגאולה הכללית השלימה. - הגאולה שתגרום לכלל ישראל בשלמותו להשתחרר מ'כבלי' הגשמיות. ויהי רצון שנחזור למהוי קמיה מלכא פנים בפנים במהרה בימינו, אמן.

> קיצור: מבאר את משמעות הגלות בעבודה. כל הגלויות נקראות מצרים, כי מצרים משמעו הגבלות. היצר הרע ניזון מהנפש הבהמית. היצר הטוב מהנפש האלקית. כאשר הנפש האלקית מבארת לנפש הטבעית הבנה אלקית, אזי הנפש הבהמית מתחזקת להאפיל על ההבנה, שתהיה כאמונה של גנב שאיננה משפיעה על המעשה. המידות הן על־פי התכונות הגופניות. השכל מאיר את המידות, מלמד איך להכרית את המידות הרעות ולקנות מידות טובות.

נקודה למחשבה:

בדרך כלל אנחנו מציירים גאולה בשתי אופנים:

קודם כל, כתהליך רחב ועמוק שקורה שלב אחרי שלב, "איש צמח מתחתיו יצמח" - צומח מכה שורשים וגדל שלב אחר שלב, הרבה - כתוצאה ממעשינו ופעולותינו הברוכות בכל המישורים על־מנת להחיש ולפעול את הגאולה בפועל ממש.

ובאופן הנוסף - אנחנו מציירים את הגאולה כמשהו כללי ששייך לכלל ישראל, ו'האני הפרטי' איפשהו 'נעלם' שם בתוך ההתכללות העצומה והרחבה בתוך כלל האומה, כשבכל אופן ברור שעיקר הדגש בגאולה הוא העניין הכללי. עם ישראל חוזר לנחלתו ועובד את עבודתו לפני שוכן מעונה בהר מרום הרים.

כאן באים ימי השובבי"ם והופכים לנו את הראש.

הגאולה השלימה היא לא איזשהו תהליך 'אבולוציוני' נעלם שקורה כאילו מעצמו, ובטח שלא על ידינו - בסגנון של 'ניקח גורלנו בידינו'; ואפילו הוא לא משהו כללי ו'לאומי'.

הגאולה השלימה היא היציאה לאור של המקום הכי פנימי בתוך כל אחד מאתנו. אותו מקום שיושב בחושך במאסר הגוף והבהמיות ולא מצליח 'לבטא' את עצמו ולמשוך אותנו אחריו ובטח שלא 'לעדן' לברר ו'להמתיק' את המידות הרעות שבתוכנו ששורשם הוא מהנפש הבהמית וקליפת נגה שבקרבנו.

התהליך של יציאת מצרים והיציאה מעבדות לחרות שייכת לגמרי, ואולי בעיקרה, קודם כל למקום הפנימי הזה יציאת מצרים באה השביל להוציא את הנפש האלקית מכלאה, 'למרכז' ולהנכיח את ה' בתוכנו.

בימי השובבי"ם הנהיגו המקובלים והצדיקים הקדושים לעסוק בתיקון, בירור ו'עידון' החומר. כך שתשרה עליו הצורה-האלוקות. הרבה הנהגות והדרכות קדושות נמסרו מהצדיקים איך לעשות את זה, אך הדבר השווה שבכולם הוא שהארה הפרטית אצלנו. ע"י עבודתנו להגביר את הנשמה שבקרבנו, יואר העולם כולו באור ה' "ואור הוי' עליך זרח" בגאולה השלימה אותה ה' יחיש ויגאלנו, ויתגלה לעיני כל "כי פי הוי' דבר" ו"מלא כל הארץ כבודו", במהרה בימינו אמן.

מוקדש לעילוי נשמות

מו"ר רוח-אפנו האהוב והיקר

הרב שניאור זלמן מרדכי

בן מנחם מענדל קץ

♦♦♦

הרב בנימין דב בן טוביה רוזנצויג

הַמַּאֲמָר הַשָּׁבוּעִי

מיזם "הַמַּאֲמָר הַשָּׁבוּעִי" בא לתת לכל אחד ואחד את האפשרות ללמוד חסידות בהעמקה ובהבנה, תוך דגש על חיבור התורות העמוקות לחיי היומיום שלנו.

במסגרת זו לומדים מידי שבוע מאמרי חסידות יסודיים בהבנה, בעמקות ובבהירות.

אחי, מתי לאחרונה היית שותף פעיל בהבאת הגאולה?

- שחרר אותי! אנ'לא מבין מה אתה רוצה.. אנחנו ב'אתחלתא דגאולה' לא?
- – כן, אבל מה עם הנשמה שלך? היא התחילה להגאל?